

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТ ВИЛА И СВЕТИЛИЩЕ С. СКОБЕЛЕВО, ОБЩ.СЛИВЕН

Проектът се базира на успешните селищни проучвания, осъществявани в землището на съвременното село Скобелево в периода 2008-2010 и 2015 година. Двата луксозни сградни комплекса са разположени западно и източно от селото. Обитаването в района в периода на римската императорска епоха е било изключително интензивно.

Предлаганият проект има за цел осъществяването на детайлни геофизически проучвания на двата новорегистрирани представителни антични архитектурни комплекса в землището на с. Скобелево, община Сливен. Проектът цели да завърши първия, регистрационен етап от една средносрочна научна стратегия (5-7 години), съгласно която да бъдат осъществени предварителни широкомащабни проучвания с недеструктивни методи и технически средства.

Планирано е прилагане и на двата основни геофизически метода – геомагнитен и електросъпротивителен. Важен момент в проекта е направата на профили с помощта на електросъпротивителния метод. Това ще позволи да се установи дълбочината на археологическите пластове, размерите в дълбочина на архитектурните структури и евентуалната им степен на запазеност.

Програмата за 2016 г. предвижда пълно геофизическо проучване на 50 дка площ. През 2016 г. не се предвижда използването на конвенционални археологически методи и извършването на разкопки. Планира се широкоплощното геофизическо проучване да бъде осъществено за 24 календарни дни (18 работни) с група от 2 специалисти и 4 работници.

Срокът за изпълнение на проекта е 24 календарни и 18 работни дни – през месеците юли-август 2016 г, съобразно възможността за работа на територията на археологическия обект, която понастоящем се обработва.

Ако проектът бъде землището на с. Скобелево ще бъде един от малкото примери на територията на страната, за извършване на пълни предварителни геофизически проучвания на основни компоненти от античната селищна система.

В дългосрочен план, стратегията за проучване предвижда в рамките на няколко сезона поетапно да бъдат проучени няколко от най-перспективните архитектурни комплекси, регистрирани с помощта на геофизиката.

Добрата достъпност, инфраструктурната осигуреност, интересната проблематика и богатият и многоброен движим материал правят обекта подходящ полигон за осъществяване на студентски практики и обучение на млади специалисти в работа както с конвенционални, така и с редица недеструктивни методи. Същевременно община Сливен изразява готовност за активно участие при бъдещо разкриване и социализиране на някои от най-перспективните представителни архитектурни комплекси

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТ МНОГОСЛОЕН УКРЕПЕН ОБЕКТ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С.СОТИРЯ С. СОТИРЯ, ОБЩ.СЛИВЕН

Многослойният обект от III хил. пр. Хр. - I хил. сл. Хр., попадащ в землището на с. Сотиря, община Сливен е открит при теренно издирване през 2015 г. под научното ръководство на П. Лещаков (НАИМ-БАН) и Е. Нанков (АНЦ-София). Той е

разположен върху естествено укрепен нос при вливането на малък приток в р. Сотирска. От повърхността е събран богат подемен археологически материал, свидетелстващ за дълготрайно обитаване през РБЕ, РЖЕ, КЖЕ и Античността. По източната периферия на възвишението е регистрирана каменна крепостна стена, проследена в дължина ок. 40 м. Податки за такава има и от запад. Във вътрешността на укреплението има няколко изометрични каменни струпвания, вероятно останки от сгради.

Целите на предложения за финансова подкрепа проект са чрез неdestructивни геофизични методи да бъде изследвана укрепителната система и вътрешността на обекта. Резултатите от изследването ще подпомогнат изграждането на цялостна научна стратегия за проучване чрез конвенционални методи на новооткритата недвижима културна ценност.

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТ РИМСКИ ЛЕГИОНЕН ЛАГЕР И КОЛОНИЯ "УЛПИЯ РАЦИАРИЯ" С. АРЧАР, ОБЩ. ДИМОВО

Римският военен лагер, колония и по-късно провинциална столица Улпия Рациария е един от най-съществените центрове в региона на Долнодунавската лимесна зона. Като топографска ситуация развалините на този античен град са локализиращи в местността „Арчар – Калето”, с. Арчар, общ. Димово, обл. Видинска.

През 70-те и 80-те години проучванията на обекта са провеждани от международен екип от специалисти на НАИМ-БАН и университета в Болония, Италия. След прекъсването на разкопките през 1989 г. обекта е сред най-сериозно пострадалите от иманярска намеса на територията на днешна България.

През 2013 г., след 24-годишно прекъсване, бяха възстановени редовните археологически разкопки на Рациария.

Конкретните общи цели на работния екип са следните:

- възобновените редовни теренни проучвания на Улпия Рациария да се превърнат в ежегодни;
- в рамките на нова работна програма да бъдат допроучени и подготвени за реставрация, консервация и социализиране започнатите преди десетилетия архитектурни комплекси – „Резиденция”, западна стена и порта, улиците на града;
- да бъдат разкрити нови архитектурни структури от градоустройствената система на Рациария;
- да бъдат съхранени в РИМ-Видин археологическите паметници останали на терена – надписи, архитектурни детайли, надгробни паметници, керамични фрагменти и други археологически материали;
- да се започнат проучвания на големите трети от „Императорски тип”;
- да се започнат проучвания на кварталите между крепостната стена от север и Резиденцията, т.е. около новооткритата късноантична баня;

Проектът за Рациария предвижда и намеси в северния некропол – „Ялията” и създаване на зона за охрана в тази част на обекта. От особено значение са обходите на Рациария и издирването на викуси, канабни селища, пристанището на града, римските вили в региона и пътната система.

Тези задачи са предмет на дългосрочната научна програма на обекта. През 2016 г.

ние предвиждаме да допроучим „Резиденцията” и кварталите северно от нея до северната крепостна стена; да открием зони от западната крепостна стена – по възможност по трасето на Декуманус максимус и до западната порта; да започнем проучването на римските терми.

Основната цел ни цел обаче остава охраната и реставрацията на застрашените архитектурни комплекси на обекта и превръщането на редовните археологически разкопки на Рациария в ежегодни, развивани в рамките на минимум 2 месеца и с използването на потенциала на най-малко 50 работника и десет души археологически екип.

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТ СРЕДНОВЕКОВНА ЦЪРКВА В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ДРЕНКОВО, ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД

Теренното археологическо проучване на средновековната църква в с. Дренково ще даде възможност след последвала консервация и реставрация църквата да бъде социализирана и експонирана. Така тя може да бъде включена в туристически маршрут заедно с античната сграда в землището на селото, разположена на същия път.

Теренното археологическо проучване ще включва пълно разкриване на църквата с част от прилежащата територия.